

Prijazna, dan 12. 4. 1924. u 8.30 u večer
Prisustvo 207

Pojedini broj D 2

"DALMATINSKI HRVAT" izlazi svake subote
Godišnja predplata Din 90 - Polugodišnje
Din 48 - Tromjesečno Din 24 - Za Ameri-
ku godišnja dva dolara

OGLASI PRAMA CJENIKU

Račun kod Post. Ček. Ureda, Zagreb, br. 38.004

Privremeni telefon

preko dana br. 38 - preko noći br. 23
(interurban)

DALMATINSKI HRVAT

Poštarina plaćena u gotovu.

"Dalmatin. Hrvat" je vlasništvo promicateljnog
odбора "Hrvatske Stamparske Zedruge" s. o. j.
u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu:
"Dalmatinski Hrvat" - Šibenik, Glavna ulica 108.

Rukopisi se ne vraćaju. - Pisma ne frankirana
ne primaju, anonimna u koš.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE.

God. III.

ŠIBENIK, 12. TRAVNJA 1924.

Br. 63.

Moral današnjeg režima.

Postupak ovog režima, i pokraj bogatstva našeg jezika, ne da se okrstiti priličnim svojim imenom. Tako je grub i podao, tako neiskren i nasilan, tako nizak i izozivan. — Režimije, kad svojoj vladavini više ne mogu da dadu ama ni biljeg jedne prividne ustavnosti, razgoličiše se kao diktatori. Njihova je golotinja tako odvrtna, da je pred njome nemoguće savladati gadjenje.

Mimo parlamentarne većine, mimo svakog parlamentarnog principa i običaja, oni silom hoće da zadržu vlast u svojim rukama. Za to hoće da po svakoj cijeni dobiju i mandat za izbornu vladu u svoje ruke, da terorom i korupciom provedu izbore, da terorom i korupciom i dalje vladaju. Dakle bezobzirna borba za vlast. Zašto? Na ovo nam pitanje odgovara jedan nezavisan radikal, koji javno piše, da je vlast u Beogradu najveći ideal. Samo ona daje mogućnost, da se neko pročuje, da neko dodje do položaja i uvažjenja, da se stiču bogatstva. Biti na vlasti, znači biti na mogućnosti postaviti partijske interese povrh svih drugih interesa i svih drugih obzira; znači imati mogućnost postaviti svoju partiju — nad samim zakonima u zemlji! A narodu, kako bude!

Iz ovog priznanja i našeg ranijeg saznanja, slijedi logičan zaključak, da današnje režimije, da mogu provoditi korupciju, rasipati narodnu imovinu, bogatiti se na državni račun, mrcvariti i izglednjavati radnike i težake; da mogu građanima otimati slobode i prava, a nametati im samo dužnosti, kojima se oni, režimije, sami uklanjaju; da

mogu izigrati narode i obespraviti Hrvate, da sve to i dalje mogu, oni prosto batile demokraciju, krše skupštinski poslovnik, gaze odluke, koje su sami u skupštini pred neki dan izglasali!

Na skupštinskoj sjednici od 31. prošlog mjeseca, režimije su prihvatile zaključak, da se buduća sjednica sazove, netom koji od parlamentarnih odbora bilo što za skupštinski rad iznese.

Na to se sastao verifikacioni odbor, da svrši svoj rad oko verifikacije hrvatskih mandata. Ovaj se rad redovno završio, mandati su se verifikovali, te je odbor podnio predsjedniku skupštine o tome svoj izvještaj. Predsjednik skupštine jamči opoziciji postupak po poslovniku. A poslovnik nalaže, da se izvještaj odbora kroz tri dana štampa i porazdijeli narodnim poslanicima, na proučenje, a već četvrtog dana, da ga Skupština uzme u pretres, da i ona riješi po pitanju verifikacije.

Prema tome, za redovni parlamentarni postupak u cilju verifikacije imamo: skorašnji skupštinski zaključak, da će se naredna sjednica sazvat, čim koji od odbora u ovoj cilju što odglasa; imamo skupštinski poslovnik, koji nalaže brzi postupak i, konačno, riječ predsjednika skupštine, da će postupiti po poslovniku. Ali što se događa? Režimisti poslanici putuju na izbornu agitaciju, a vlastodršci preko svoje bezobzorne štampe poručuju zemlji, da se skupština ne će sazvat, ma nekako u prvog polovici svibnja mjeseca, ako se i dotle sazove, ako se uopće sazove! A parlamentarni propisi, a ustav; a skupštinski zaklju-

čak i predsjednikova riječ? To je sve nešto, što se u ovoj zemlji može da pregazi!

A znate li, radi čega vlastodršci šalju skupštinsku većinu na prisilne parlamentarne praznike, a svoju manjinu na neparlamentarnu dangubu? Ta ni radi čega drugo, molimo vas lijepo, nego radi katoličkih i muslimanskih crkvenih praznika!! Ne će, Baja, da se ni katolici ni muslimani ogriješće o svoje svetačne praznike. Baja će, eto, da bude pravovjerniji i od samog rimskog pape i kalifa, samo kad se radi o produženju vlasti!

Ovo će vrijeme parlamentarnog »odmor« vladu, dabome, aristokrati, da pokuša »sanaciju« situacije, da postigne »zdrav« odnos snaga. Ako joj to ne uspije, a ona će, onda, na izbore.... Ta ko ovakoj vladi ne ne bi povjerio izbore! Šta bog da i sreća junacka! — kazat će Baja. Amin! — kazat će dijete Svetozare. A mi znamo, da je Pašić-Pribičevićeva sreća izborni fond, a kundak njihov bog! Njime oni liječe narodne rane, njime oni rješavaju narodne sporove, njime i pitanje besposlice, i prehrane, i svega!

Ali — ako baš i do toga dođe — Hrvati se ne boje ni Pašić-Pribičevićeve izborne vlade. Mi smo narod, a ne raja. Pribičević je u Beogradu jamčio, da se za par godina ne će više ni znati za nas Hrvate, a mi smo danas otporniji nego ikad. Još mu vjeruje Baja, jer je istrebljenje Hrvata i njegova nada. Da među režimijama nema šovenca, hiračlija i sebičnjaka, o Pribičeviću kao ministru i političaru ne bi se već davno više govorilo, a, bogme, ni o Pašiću. Prvi bi pred narodni sud, drugi u zaslužno sta-

nje mira. Njihove su državničke vrline neodržive u jednoj savremenoj državi. Prošlo je vrijeme Tisizinih pandura i Bajine karijere. Maknite se, da date mjesta demokraciji i narodnome sporazumu; idite, jer vas narodi ove zemlje ne trpe. Svojim ste metodama zakasnili za čitav vijek. Vrijeme vas je, dakle, već davno preživjelo.

Šibenik, 12. travnja.

Politička situacija. Vjerujući u moć svojih idealnih izbornih manira, Pašićev nastojanje još od početka današnje krize ide u glavnome za time, da dobije mandat za izbornu vladu. Međutim ga, izgleda, još nije dobio. Ova ga je okolnost savjetovala, da se ogledava za bilo kakvim saveznicima. I komu će on prvomu da namigne, no svome ljubimcu Pripču, a Pribac šeptriji Grizi (koji najvoli gristi ministarske biškotine). Tako se sastala časna svita otpadnika, i zemlja dobi vladu manjine. Časna svita nije sjela ni uz desnu ni uz lijevu stranu Nikole svemogućega, nego za njegov potiljak Sakrila se, ponosita, za njegovu bradu, da se bivši njezini dem. drugovi do sita ne nagledaju svijetla joj lica!

Kako su prošla vremena čudesa i nadmudrivanja, ni svemoguću Nikolu, pored današnjeg odnosa parlamentarnih snaga, ne može više da vlada. Da ipak mogne, on se ogledava i za drugim saveznicima, da odnekud skupi vladinu većinu, pa je, za to, i sav ovaj tjedan prošao u znaku tog ogledavanja.

Što i ova sedmica bilježi nasilje, nad skupštinskim poslovnikom, to je toliko, da se dobri starac ne odući od ove svoje simpatične navike.

O fuziji naših muzičkih društava.

Pred neki je dan ovaj list donio bilješku o fuziji *Filharmonije i Kola* u jedno muzičko društvo, koje bi, radi zasluga Kola u prošlosti, nosilo ime ovog društva.

Budući da ovo društvo, kao kulturni činilac, ima kod nas svojih tradicija, s toga je ovaj kulturni osnovan i pravedan. Naše Kolo bijaše za Šibenik, što je još uvijek zagrebačko Kolo za Zagreb i za sve Hrvate, gdje god nas ima. Kad je naše Kolo uzelo ime zagrebačkog Kola, ovo bijaše na zenitu svog uspona, svoje slave. Njegova se pjesma jaka i tiha, vesela i tužna, junacka i meka iz Zagreb-grada preko gora i polja naših širila sve do našeg mora, povezavši u jedno kolo sve hrvatske zemlje. Naskoro ćemo biti na prilici da zagrebačko Kolo čujemo u našoj sredini.

Prelazeći na pitanje fuzije, koliko je pisao ovih redaka poznato, ona se ne će ograničiti na dva društva, na Kolo i Filharmoniju. Ona je zami-

šljena na široj osnovici. Imala bi se da provede fuzija svih naših pjevačkih društava. Ovome bi zajedničkom društvu pristili i tezači, jer je našim građansko težaku, od razonoda, najmilija pjesma. S obzirom na ovu sretnu okolnost, ovo bi zajedničko društvo brojilo, od prilike, 200 izvršujućih članova, što pjevača što pjevačica.

To bi bio poticaj i za druge skupine, koje još nigdje ne učestvuju u većem broju, da složno pridju novome zajedničkom društvu, koje bi, prema tome, oko sebe okupilo čitav grad.

Društvo bi time istaklo svoj isključivi kulturni poziv i karakter. Ono bi svojim sastavom jamčilo čistoću svojih namjera i ciljeva. Nikakvoj stranačkoj orijentaciji ne bi, u njemu, bilo mjesta. Šibenik bi njime dobio društvo, kakvo zaista treba.

Ova bi nas kulturna solidarnost u brzem toku vremena dovela u posjed gradskog kazališta. jer se imućniji naši građani ne bi duže mogli da uklone kupnji dionica, koje još

treba od talijana kupiti, pa da kazalište predaje u naše ruke.

Mi nemamo jedne svoje društvene kuće, koja bi odgovarala potrebama ama ni jednog jedinog našeg društva. Gdje da skupimo više društava zajedno? Isprva ćemo se da slisnemo, iz nužde, ali to ne može da potraje duže. I ne će. Tek što je preduvjet za sve to fuzija. Načelo, koje se, kod toga, ima da istakne kao sveto, jest: fuzija svih naših muzičkih društava, bez ikakvog partijskog biljeva. I skupine, koje se nose mislju, da osnuju svoja posebna muzička društva, treba da se priključe akciji fuzije. Bude li ko izmišljavao kojekakve mudrolije, samo da omete djelo fuzije, taj ispada iz kombinacije U koliko bi druga društva strahovala radi duga Filharmonije, na njihovo ču umirenje izjaviti, da inventar Filharmonije vrijedi više od njezina duga. O tome kasnije detaljnije. Međutim ču da nadovežem na razmatranja o kupnji kazališta. Fuzija će našim imućnicima nametnuti dužnost, da

se ozbiljnije pozabave ovim pitanjem. Kakogod Šibenik bio siromašan, ipak u njemu ima i naći će se još uvijek toliko gotovine, da Hrvati napokon prevagnu svojim udjelima u vlasništvu kazališta, da ono, prviput poslije njegove izgradnje, prviput poslije čitavih decenija, bude i ostane naš kulturni hram, da pod našim vodstvom služi prosvjeti i umjetnosti. Ali taj naš davni san pretpostavlja fuziju. Fuzija će podići zbor, kakvog Šibenik još ne upamti. Osim toga, današnji dirigent Filharmonije, maestro Trisler, je jamstvo, da zbor ne će impirati samo svojim brojem, već i svojim umijećem.

Ovak o ćemo sve da spasemo, što smo u oblasti muzičke kulture stvorili. drukčije će sve da propadne. Dali bi za Šibenik bilo časno, da sve propadne? Ne bi, a pogotovo to ne bi bilo časno za one ljude, koji su na prilici, da po ovome pitanju odluče. Ko voli Šibenik i njegov napredak, ovom će se prilikom da iskaže. Vidjet ćemo, ko će da na djelu bude čovjek. Da, čovjek!

Da se nasilje prekrije, posljednjih se dana u Beogradu uvela praksa »balona«. Kao negda u Beču! Tek što je prošlo i vrijeme »balona«. Prvi je takav balon bilo saopćenje tajništva skupštine, da će se juče sastati skupština, a danas verificirati naši mandati. Time se htjela očitovati sklonost verificaciji, koja nikako nije u Bajinoj ni Pripčevoj pameti. Za to se odmah za time pustio drugi »balon«, da Radić šuruje sa Rusijom. Ovo bi »otkriće« imalo da važi kao opravdanje svih vladinih protivustavnih djela. Već kliče režimska štampa, da je pitanje saziva narodne skupštine tureno u pozadinu, a da se težište situacije prenijelo na nove Pašičeve pokušaje, da stvori svoju većinu u parlamentu.

U ovome je cilju Pašić pokušao »uvjeriti« Dra Korodšeca u istinitost svojih optužaba protivu Radića, da ga privuče na svoju stranu, i tako u skupštini pomuču još koje grupice improvizira vladinu većinu. Vidjelo se, da se Baja nečemu nada!

Opozicija pak na ovaj njegov žentelmenški akt, složno odgovara novim optužbama protivu režima, očitujući još uvijek volju, da i dalje složno radi na njegovome obaranju.

Baja, međutim, na svoju ruku odgadjala skupštinu — koju nije ni sazvao. Odgadjala je i bez pristanka drugog ustavnog faktora! On svakako hoće da dobije vremena za svoje osnove. Nada se, da će mu vrijeme pomoći da nadgleda opoziciju. U pogledu izbora, malo se predomislio. Prije treba raspustiti skupštinu. Osim toga, izbori bi ispraznili radikalni izborni fond, koji se računa na 600 milijuna dinara. I što će nama škole i bolnice, glavno je imati novaca za izbore! Udobnije je, za manji novac, skovati većinu. Istina, vlada ne bi više bila tako homogena, kao danas, ali bi radikaliji i onako ostao lavlji dio. Za njega se ona i bori kao lav! Bi, veselo, radikaliji, liku, Grizo, pod Pripčevim repom!

Ne bude li većine, bit će izbora — računa Baja. Za to treba mandati. Da li će ga Baja dobiti, doli ga je već dobio? Saznat ćemo uskoro.

Ako učinimo teškoće, kojima se iznad svojih snaga bori Filharmonija, da se radi uvida grada održi, postajemo svjesni, da je svako odlaganje krivično odnemaganje. Filharmonija je gotovu na fuziju. Ona na nju čeka. Dole će sve moguće nastojati, da se, u prkos svim svojim nedaćama, održi, da se živa žrtvuje očiti, kako se djelo ne bi prekinulo.

Učiti dokaz ove njezine energije bijaše i utoracki koncert. Avaj, klone mi ruka! Pišem perom očajnog šibenčanina, koji bi najvolio da nema svijesti o našoj nesvijetli. Oduziva, na utoracki koncert, bijaše jedan, kukavan! Ne ču o tome dalje, jer bih se zaboravio. U toliko je ovo društvo primorano da otkáže svojem najboljem guslaču, jer ga više nema otkudu da pluća. Zajedničkome se društvu to ne bi desilo. Općina bi u najmanju ruku podvostručila svoju potporu. Članski prinosi, porastom članova, također bi ponarasi bar na dvostruko, i tako bi se uoglo napred.....

(Slijedi).

„Kolo“ u Šibeniku.

Dne 27. o. mj. Hrvatsko pjevačko društvo „Kolo“ iz Zagreba na umjetničkom putovanju zaustavilo će se i u našem gradu, gdje će istu večer prirediti vokalni koncert. Ispovodom ovog posjeta „Kolo“ u Šibeniku, zaslužuje da našu čitavicu u kratkim potezima prikazemo sliku ovog hrvatskog kulturnog društva. Naša starija generacija znade predobro sve doživljaje zagrebačkog „Kola“, ali mlađija, u kojoj je malo ideala za hrvatske svetinje, i koja se je dala zaslijepiti od lažnog boga Mamoua, ona i ne zna da je „Kolo“ jedan od prvih hrvatskih boraca proti tudnjaskoj supremaciji i begemoniji u hrvatskim zemljama.

Osnovano god. 1862 uprav u čel najljude geramanizma „Kolo“ se je otvoreno stavilo u borbu protiv njega i možemo kazati nakon kratka vremena od svoga osnutka „Kolo“ postane stjecište svih hrvatskih boraca, i prvi politički faktor u Zagrebu.

Na Markov trg god. 1845 dužnani hrvatskog naroda ubijali su nevine Hrvate. Rane su još bile svježe i „Kolo“ svake godine na Sve Svete počelo pohadjati kosti srpanjskih žrtava na Jurjevu groblju, gdje im je sa pjesmom izkazivalo harnost i zahvalnost Taj pohod „Kola“ mrtvim buntovnicima i borcima za slobodu hrvatskog naroda, bio je tri u oku vlastodržcima, ali se „Kolo“ nije prestrašilo vladinih prijetnja. Naprotiv u „Kolu“ se povelde misao da se srpanjske žrtve prenese na Mirogoj i „Kolo“ je izvršilo ovaj zavjet: žrtvama podigne novi spomenik, starog žalostnog i tugujućeg lava, koji posjetioce Mirogoja pozivlje, da grob nevinih žrtava blagoslove svojim suzama. Ovaj energični prosvjed „Kola“ protiv tirana bio im je momento, da se hrvatski narod ne boji, nit plaši njihovih mučenja.

Pri samom osnutku „Kolo“ je imalo najviše okupanja. Tudnjaska vlada nije mu htjela odobriti pravila. Kruti i besmisleni centralizam htio je da Hrvatsku i Slavoniju skuće pod svoje kopito. U tu svrhu se je počelo sa geramanizmom. Kazaljste, pjevačka društva, iovačka društva sve je imalo da Hrvate skući za šijom. Sama pojava Hrvatskog „Kola“ bila je centralistima odurna i oni sluge tudjeg nasilja htjeli odobriti društveni pravilnik. Ali svjesti, požrtvovni pokretači „Kola“ nijesu ni marili za zabrane centralista. Oni su pjevali hrvatsku pjesmu, a ova je zauzela hrvatsku srcu i dušu, dok je hrvatska pjesma uza sve nasilja centralista pobijedila na svoj liniji od Zagreba do Zemuna i Kotura.

Naši otačbenici, koji su osnovali „Kolu“ bili su proganjani. Bezdužnost i centralistički lopovluk su triumfirali i prvi predsjednik „Kola“ blagopokojni Gjuro pl. Zlatović biva od centralista katujen. Zlatović je bio činovnik, ali ne hulja u službi svoga tlačitelja, nego poštenjak, značaj u službi hrvatskog naroda i centralistika sila je mislila kad njega makne iz Zagreba, da će se „Kolo“ rastepati. Tu se je prevarila. Zlatović biva radi njegovog požrtvovnog rada kažnjen sa premještenjem iz Zagreba, ali „Kolo“ ne propada.

Tekom vremena su se i u Zagrebu razvile političke stranke, a „Kolo“ prepusti njihovu borbu proti tudnju i posvećuje se više umjetnosti. Od prostih hrvatskih pjesama „Kolo“ prelazi na klasiku i već god. 1891 izvadja Verdijevu „Messu da Requiem“. Godinu kasnije spoznaje Hrvate sa velikim remek djelom Rossinija, a god. 1894 daje se na Dvorčakovu „Svadbenu Košulju“. Kasnije bere lovor vijenac jedan za drugim izvadjujući Mascagnijeve zbor: „Regina coeli lactare“, „Bazivo muzički zbor: „Hambuloval prelaz preko Alpa“, devetu Beethoveovu simfoniju: Weisova „Trumpfatora“, Perossijevo „Lazarovo Uskrsnuće“, Klčkin „Pogreb na Kaukuz“, Bruchovu baladu „Lijepa Elen“, Hartmannov oratorij „St. Francisco“, Zulfjev „Prvi grijeh“, Hayduov oratorij „Stvaranje svijeta“, Mendelssohnov oratorij „Prorok Ilija“.

Mi se uprav radujemo da je uprava „Kola“ odlučila pohoditi i naš grad i ovdje prirediti jedan koncert, da se nauživamo umjetničke glazbe. Krešimir Šibenik će dočekati svoju hrvatsku braću rasrkljenim rukama i srcem punim bratske ljubavi. Potruditi će se da im boravak, u našem gradu, bude što miliji i ugodniji, te neće žaliti ni truda ni troška, da našu stariju braću ponese sa sobom najboljšu usposuenu i najugodniji dojam iz naše sredine, i u tome već danas kličeću svini članovima „Kola“. Dobro nam došli!

Mj.

Porez na prosjake.

Ovaj naslov izgleda smiješan, a ipak, mi se pod upravom radikala nalazimo u sretnom blagostanju, da kod nas i prosjaci, koji se klatare od vrata do vrata, od nemila do nedraga, mogu da vrše njihovu patriotsku dužnost i da plaćaju ličnu dohodarinu, što pod Austrijom nijesu plaćali, jer im ondašnje ekonomske prilike nijesu dopuštale. Kao baza za plaćanje lične dohodarine određen je godišnji prihod od 2500 din. i to prema predratnoj bazi od 2500 kruna. Dok smo u predratno doba na prste brojili one, koji su imali mjesečnu platu ili zaradu od 200 kruna, dotle sada, kada jedna predratna kruna vrijedi izmedju 16-20 dinara i najzadnji radnik zaslužuje dnevnicu najmanje 35 din. što godišnje iznosi subližu četverostruki prihod od onoga, što je uzeti kao baza za odmjereenje lične dohodarine. Ovim načinom pogodjen je svaki radnik, svaki namještenik, svaka sluškinja do napokon i svaki prosjak, jer svaki od njih bilo u hrani bilo u novcu imade godišnji prihod, koji prelazi svotu od 2500 din.

Svaki prosjak da može preživjeti mora da dnevno sakupi barem 10 din. Tad on imade godišnji prihod od kojih 5 hiljada, i prama mudroj naredbi beogradskih radikala, on će ove godine morati platiti ličnu dohodarinu. U svim prosvjelljenim i kulturnim državama prosjaci su slobodni od svakog porezu. U tom država SHS pod upravom radikala mora da čini iznimku.

Eto dokle dovodi zaslijepjenost radikalskih pljačkaša, koji vrlo dobro znadu, da ono 2500 predratnih kruna reprezentira današnju vrijednost u Dinarima u jednoj velikoj cifri od kojih 45-50 hiljada din. i da prema realnoj vrijednosti predratne krunne, lična se dohodarina kod nas ne bi smjela utjeravati, nego samo od onih lica, kod kojih godišnji doprinos prelazi te cifre.

Ali radikalima nije do pravednosti ni do poštenog odmjerenja lične dohodarine „prečanima“. Njima je do pljačke i lice im se ne rumeni od stida, da su njihovim naredbama u Dalmaciji i na prosjake udarili ličnu dohodarinu.

Naši dopisi.

Stankovci kod Benkova 29/3 1924. Nastojanjem našeg pučkog pjesnik, seljaku Grgu Petkovića, zadnjih se je dana osnovao i kod nas radni odbor „Hrvatskog Radiše“, koji je već započeo sa svojim plemenitim i uzvišenim djelovanjem, oko odgajanja i namještanja naših sirotana. Bilo u sto dobrih čusa!

Novalja 6/4 1924. Eto na koncu smo dobili po radikalima oobećanu općinu koja broji oko 3000 duša. Od jednoga zla, stvorena su dva. Dok smo bili u zajednici sa Pagom bilo nam je teško i nameti su nas tištili, a kako će biti unapred nije teško predviditi. Kuća za općinu, općinski upravitelj, činovnici, redari i ostalo sve je to jedan veliki i ogromni namet, koji se nemože nikako isplatiti niti imade šankove praktične svrhe. Općina je stvorena da se udovolji plemenu Črnkovića, koji su valjda da spase svoga plemeštaka, koji je kriomčereći ubio jednog žandara i bio osuđen na smrt a kasnije pomilovan - uskočili

u radikale. Ali malo će se radikali time pomoći i neće im uspjeti onesti hrvatske redove u Novalji. Imadu nekoliko nesvjestih koji će ih, nemotom vide kuda to vodi, napustiti — Danas je slijedio svečani otvor i blagoslov općine. Hrvati pozvani na „svečani zaloga“ pri tom otvoru, svi sa listom odbili poziv. I tako je imamo bilo samo ono nekoliko poturica i zaslijepjenih. O tome ćemo opširnije drugom zgodom.

Vodice, 7 travnja 1924. Usljed nevremena i zapuštenosti gat na našoj obali i baš do podnevne strane, koji je izložen udarcu vjetra, bio je na vanjskoj strani potkopan a nasip uništen i odnesen. To je bilo već nekoliko puta prijavljeno pomorskoj oblasti, koja nije poduzela ništa, da se to popravi i spriječi jedna veća i nenadknadiva šteta. Dok se danas sve to može popraviti su neznačajni troškomi od desetak hiljada dinara, ako se to odmah ne učini i propusti, te velike južine, koje sada u ljeti znadu bijesiti, prokopaju gat nasikroz, neće se moći ta šteta popraviti niti sa 500.000 — hiljada dinara. Upozoravamo na to nadležne, da se na vrijeme pobrinu.

Dubrovnik, 24/3 1924. Dana 23. ov. mj., Hrvatska Omladina u Dubrovniku obdržavala je svoju godišnju skupštinu. Nakon pretrsa dnevno red, prešlo se je na izbor: nove uprave. U istu su bili birani: Roko Kuzmanić, trgovac predsjednik, Josip Vijičić, činovnik, podpredsjednikom, Bogdan Legac, činovnik, tajnikom, Ivo Svilokos, trgovac, blagajnikom, Ivo Čubelić, tipograf, knjižničarom, te odbornicima: gg. Pero Medolčić, Ivo Roko, Nika Nikić, Vinko Dubović, Antun Unaga, Mato Bečić, Frane Šaut, Roko Grabić, Antun Pače, i Pero Gjukan. Nova uprava će obzirom na teška i kritična vremena u kojima se hrvatski narod nalazi, sa podvostručnim elanom poraditi na širenju i budjenju hrvatske svijesti, medju budžetnim — po butinašima i radikalima — hrvatskim selima.

Pag, 10/4 1924. Ovano se šeta i planduje sudski pisar Ivan Fabijanić, koji ima na svojim leđima više procesa i civilnih prljavih parnica. Već je gotinu dana, da taj individuum šeta i pobire platu.

A što na to strogi gosp. Meichsner? Zar se reduciraju čestiti vrijedni i valjani činovnici, a kojekokovi šetaju, nerade ništa i pobiru platu?

Ovaj čovjek koji je tu skoro odgovarao za zločin teške ozlede, koju je zadio jednome težaku u Pagu, boće i nadalje, da služi u istome mjestu gdje je već dosta toga opremo na škandal pravde i suda. Gradjani se Paga pitaju: da li ovakovi čovjek može uopće biti pisar na sudu, gdje se kroji pravda i kazne zločini? Gosp. predsjedniče prizivnog suda, ded jednom učinite redu i uklonite škandale što ih počinja ovaj čovjek u Pagu.

Čekamo, da vidimo.

Pišu nam iz Skradina, 3/4 1924. Više puta je bilo govora u vašem listu o našim neprilikama. Poznato je stvar da se kod nas apsi, uko netko klikne Hrvatskoj, ali u zadnje je vrijeme dosta, da netko zapjeva kojumu dragu nedužnu pjesmu, bilo i ljubavnu, a da bude uopćen i zatvoren. Ako nije moguće da bude sudcu u Skradinu, prosljedi ga se

policiji šibenskoj, koja mi odripi po carskoj patentni 11:30 dana. Kod nas sve u nervozni i vatri, kao da je opsadno stanje Hrvat ne smije ni da reče da je Hrvat. Tako su napete prilike. — Već dvaputa je bilo pisano o žandarskoj revnosti u novinama. Proti žandaru Mati Radini više tri tužbe. Jedna na sudu radi Vaćanskog procesa. Dvije kod Kapetana Zundermerije u Šibeniku, radi slučajeva Ive Marina i Jere Bračića. Što je stime? Kada će se riješiti, da se i u Skradinu postavi malo reda i da Hrvati nešto odahnu. Ovim putem pozivamo Velikog župana g. Perovića i žandarmerijsku brigadnu komandu, da učine kraj ovom nesnosnom stanju.

Ustrišci.

Radikali hoće da se vrate balkanskoj koncepciji. U „Balkanu“ od 4. ov. mj. piše neki bezikimni V. P. u uvodnom članku: «Da li antiparćizma? (između ostaloga) ovo. Hoćemo li da čekamo katastrofu? Vaš „Balkan“ stalno pjevu istu pjesnu o jedinstvu. Kakvo i čije jedinstvo? Spasavajmo mi za vremena srpsko jedinstvo, jer ono je bilo i ostaje nepouzdaniji barjaktar balkanske slobode. Šta će nam Radić i Koroteš? Pozovimo ih na bratski dogovor, ako hoće, ne u Parlament, nego u jednu konferenciju državnih odgovornih prvaka i predložimo im podjeli, nek nosi svak svoje. Da se bijemo, kakav izgled s obzirom na srpsku neslogu? Da prođimo sadašnje stanje, kakav izgled s obzirom na činjenicu, da će nam propaganda Radića i Koroteša u praduženju stanja rastvoriti i mirirati sve srpske krajeve i od prvih redova srpskih učini polužare? Najbolje je da se sporazumno razidemo, da nemamo apolarno nikakvu zajednicu ni oni s nama „Balkanima“, ni mi s njima „Evropejcima“. Vratimo se na svoj Balkan! (Ide tako i Hrvat. Sad imamo lotko snage da pri podjeli sačuvaemo sve svoje, pošio Srbi još nisu potpuno rastvorani i defektizirani se bezimljaju. Ii demo ih čekati, uvjeruje mi, gospodine direktore, mi Srbi dočekamo novu kosovsku katastrofu. Vi lamo gore po novinama pišete, u Parlamentu se stadaju, u Vladi mudruju a ništa odlučno ne rade, dođi s mi dole (to je narod) u očajanju uokolo mišlimo i međusobno svuda govorimo kako vam ja pišem. I očajanje se sve više širi, jer je izgubljena vjera u srpsku slogu, jer se počela ozbiljno gubiti vjera u sposobnost Srba, da će ova država, koju su znali na maču dobiti, u miru znati sačuvati i održati.

Ne zaboravite, gospodine direktore, jedan stratan nauk iz srpske historije: 1353. Srpsku Carstvu bijasje na urhuncu moći istavne, a 1389. to je carstvo propalo! Kakav je taj narod koji svoje carstvo prokucka za: za nekih četrdeset godina! Ne idemo li i sada istim tragom? Podjelimo se, dajmo Koroteš i Radiću neka nose štio je njihovo i neku se sami bez nas uređavaju, a mi, u kompaktnoj cjelini, pošto prethodno mačom i ognjem istrebimo gubu iz svoje toline, za urenenu spasavajmo i posije unapredjuno u miru i slozi svojce.

Za boga miloga šta je ovo?!. Zar nije ovo odraz najvećeg separatizma, što se odavna kulji u srpskoj kuhinji?

Istina je, kao Bog, da nije bilo g. Radića, dabas ne bi bilo hrvatskog imena. Punctum!

Pribičević „Rec“ stavlja za „Jugoslavenki“ molto aličedeće

«Samo Srbimov plug sme orati srpsku zemlju. Zapamti to Srbine, i čuvaj zemlju svoju k'o oči u glavi».

O U. Pribičević „jugoslavencima“ na razmiljanje!

Iz „Slobodnog Doma“ br. 15. Londonski „Times“ o Pašićevu padu, o Bloku i Hrvatima. Najveći engleski dnevnik „Times“ od 25. oktobra g ima člana od naslovom: Srbija, Hrvati, Slovenci. Tu se veliki mirni i ovo:

«Ovaj put Pašićeva ostavka nije prouzročavala nekvim raskolom ili odpuđenjem kojega djela radikalne stranke. Pašić je dao ostavku samo zato, jerbo je u Beograd dostupio jedan tucet ili nešto više hrvatskih zastupnika, koji su mirno pošli u parlament. Ali i to je bilo dosta, da se

pokaže da je njegova većina na pisku. Pašić je naitne mogao samo zato komandirati kakvom takvom većinom, jer nije imao protiv sebe jake hrvatske seljačke stranke sa 70 zastupnika. Ovi hrvatski zastupnici, koji predstavljaju progromnu većinu Hrvatske, nije nikada prestala pobijati ustav od 1921 kao vjerolomstvo proti narodu hrvatskom... a napose kao vjerolomstvo pakta u Ženevi 1918, gdje su Srbi s delegatima Hrvatske i Slovenije udarili temelje sadašnjoj državi.

Hrvatski prvak Radić sklopio je tek nedavno neku vrst sporazuma s demokratskom ljevicom, su Slovincima i sa bosanskim Muslimanima, te je bilo posve jasno, da ovaj blok može svaki čas poraziti Pašićevu vladu. I tako je već puki dolazak prvog odjela hrv. zastup. u Beograd bio dovoljnim razlogom, da Pašić odstupi. Naravno, da će on već gledati da skrpi nekakvu većinu onim svojim majstorijama, u kojima se on već dobro izvježbao. Ali je posve nevjerojatno, da će on to moći učiniti na temelju sadašnjega centralističkoga ustava. I Hrvati i Slovenci i Crnogorci i Macedonci i Muslimani vape za autonomijom. Hrvati zahtijevaju samostalnost po nazoru slobodne države Irske... Svakako krizu moraju riješiti pravi zastupnici Srba, Hrvata i Slovincaca. Pad radikalne vlade imati će velike posljedice i u vanjskoj politici. Hrvati bezobzirno pobijaju nedavni ugovor s Italijom, koji smatraju pravom izdajom svojih zahtjeva na Rijeku. U drugu ruku Hrvati imaju najveće simpatije za nezadovoljne Macedonce, prema kojima Pašić upotrebljava stisnutu željeznu šaku, čak bez rukavice. Hrvati žele najsrdačnije odnositi s Bugarskom, dok Pašić najvili sanjati o tom, kako bi zaposjeo Pernik, bugarski Ithur. Sva ostala opozicija sklona je da slijedi Hrvate ako i maiko podalje!.

I tako je eto i u velikom političkom svijetu povodom dolaska Hrvata u Beograd prikazana vjerna slika Nikole Pašića, naročito njegove „majstorije“, kojima on sastavlja svoje većine i njegova stisnuta šaka bez rukavica. Ali mi smo Hrvati pokazali, da su te „majstorije“ previše podle preselava, da ikoga od nas preplasi. Hrvatsko narodno zastupstvo pokazalo je i Pašića i Pribičevića u svod njihovoj golotinji i pred narodom i pred Evropom i od danas su to samo vrlo odvratne političke mušnje, kako je pok. ban Tomašić bio nazvao naše staromajstore.

Stjepan Radić.

Političke vijesti.

Treća žara na vidiku. Hrvatska Pučka Stranka razvila je živu akciju, da u sljedećim Dalmaciji kod budućih izbora postavi svoju žaru. Ovo djelovanje Hrv. Pučke Stranke osuoppilo je same njegove pristae u sjev. Dalmaciji, koji na vrijeme javno govoru, da Hrv. Pučka Stranka, sama za se, neće kod izbora moći dobiti ni polovicu birača, koji su pri zadnjim izborima za nju glasovali.

Iz sadržajna pisama, koja nam stižu iz sjev. Dalm. naš članak «Samo dvije žare» našiao je na odobravanje kod svih razboritih i svijesnih pristae same Pučke Stranke i, svakim neki od njih potiču, da se i mi zauzmemo za to, da bi se u listinu Hrv. Ilep. Selj. Stranke uvedlo i jednog kandidata Hrv. Pučke Stranke. Kada bi ova želja, pristae HPS iz sjev. Dalm. bila i opravdana, mi u Šibeniku, nemožemo odlučiti da li će na listu HRSS doći i jedan kandidat HPS, već o tomu moće odlučiti samo Vodsvo HRSS u Zagrebu. Za to mi ponavljamo: želi li Pučka Stranka imati jednog kandidata, onda neka se u tom pitanju stavi u pregovore sa Vodsvoim HRSS u Zagrebu.

Treća žara, u to bi bila žara Pučkašn, neće njima donijeti mandata, a mogla bi, velimo, mogla bi, nanijeti štete hrvatskoj stvari U sjevernoj Dalmaciji danas stoji stvari tako, da nema smisla da se Hrv. Puč. Str. osloira za izbore. Ona sama za se nemože u nijednom slučaju iznijeti niti kolicitnika. Kada bi se složila sa demokratskim i sa zemljoradnicima onda bi ove sva tri skupine mogle da HRSS u odnosu jednom mandatu. Demokrati i zemljoradnici uvijduju već sada da oni sami za se nemožu ništa i niti ne misle na postavljanje vlastite žare. Samo se neke osobe iz Hrv. Puč. Str. počele kopirati, da mute hrvatske redove. Vidi se da su krivo informirani o političkoj situaciji u našem kraju.

Kod zadnjih izbora za Skupštinu ponajbolji pristae HPS u sjev. Dalm. glasu-

vati on za onu žaru, uz koju je bila većina naroda, i njemu se pokajali. A sada se ovi isti čude, da neke „usjane glave“ u Pokrajinskom Vijeću HPS mogu slavati o postavljanju treće žare.

«Ako Pučka Stranka» — vadimo iz pismu jednog odličnog pristae HPS — želi opći doživjeti flasko kod izbora onda neka radi što ona hoće, ali ozbiljne Hrvate u svom kolu ne će viditi!.

Koga peče taj i više. „Narodna Strana“ u izvještaju predavanja g. Barića i Šimraka izostavila je sve one neuljudne, neistinite, trivijalne izraze, kojim su Šimrak i Barić pokušali javno uvrijediti Stjepana Radića i sve republikanske zastupnike, sigurno u očitom namjeri, da prikriju i zabasure onaj žalosni dojam, koji su slušaoci dobiti, kada su iz usta prvaka Hrv. Pučke Stranke čuli izraze, da je Radić lažac, da vara narod, da su hrvatski republikanski zastupnici prevarili hrvatski narod. Sve što su Šimrak i Barić govorili, bilo je lijepo i pametno sa njihove strane. O svemu bi se dalo akademski raspravljati, ali kada su se oni zaboravili i sami sišli na polje trivijalnosti, oni su tim korakom sami sebi dali pljusku po licu. Nitko od prisutnih slušaoca nije ni u san sanjao, da će Barić i Šimrak tako nisko pasti i da će u času, kada cijela Europa sa najvećim zanimanjem očekuje razvoj krize u Beogradu, koji je izazvala akcija opozicionog bloka, da se ruši Pašićeva korupcija, onakim nedoličnim izrazima napadnu Radića i hrvatske zastupnike, kad su baš ovi potonji pošli u Beograd da ruše Pašićovu korupciju. Prisutni su svi ostali iznenadjeni i neka „Nar. Str.“ iznese ime jednog slušaoca, koji je Šimraku i Bariću odobravo one bogumrške napadae na Radića i na republikanske hrvatske zastupnike.

Mi smo uvjericu da ni g. dr. Ante Duhlić, a ni g. Vlade Kulić ne odobravaju ovakovo bezglovo napadanje na volju hrvatskog naroda Radića, u što najviše žalimo je to, da oni dva nijesu u njihovim govorima ublažili one nezgrapne i neosnovane uvrijeđe. Oni su bili pozvani, a ne pristae drugih stranaka. Ovi posljednji išli su na sastanak kao gosti, i kao gosti su se ponašanjem su pokazali, da znadu i u ovakovim momentima poštivati gostoprinstvo. A to je ipak jedna lijepa i velika kršćanska krepost.

Upravo radi toga jer su oni sa kršćanskom ustrijpivošću slušali one ubične izraze, nedolične velikih ljudi, to „Nar. Str.“ peče i radi toga više na ustrijelje, jer nijesu i oni ono večer izgubili ravnoivjeje. Mi ćemo samo pripaznati „Nar. Str.“ ovo: Nam sastanka mnogi su se prisutnici pitali, da li su Šimrak i Barić ono po podne bili u gostima u Docu, pak u dobrom raspoloženju zaboravili pred večer, da govore pred ozuljnim ljudima. Ne, oni nijesu bili u gostima u Docu, oni su na sastanak došli trjezivi i ondje su razvili njihovu bratobilačku borbu protiv Radića i hrvatskih republikanskih zastupnika, misleći ovdje naći plodno zemljište. Njihovo sjeme palo je na neplodnu zemlju i oni ostavise Šibenik bez ikakva političko-osobnog uspjeha. Njihov pokušaj da Radića i hrvatske republikanske zastupnike proglaše lažcima i varalicima podkopao im je grob u sjevernoj Dalmaciji.

Nama, koji smo u svim narodnim pitanjima želeli iskrenu i poštnu kooperaciju sa Hrv. Puč. Str. u sjevernoj Dalmaciji, vema je žao, da su Šimrak i Barić ovaکو bezglovo zabrazdili, a sada je od mjestnih vodja HPS, da ispravne ono, što su Šimrak i Barić pokvarili. Eto to je pravi razlog zašto se ono večer nije na sve neosnovne uvrede nitko od nas javio i prosvjedovao proti bogumirskom rovarju Šimraka i Barića.

Domaće vijesti.

Veliki uspjeh hrvatskog umjetnika Zlatka Balokovića u Sjev. Americi. Središnji Hrv. Iliđaše u Zagrebu prima od svog ravnatelja iz Americe slijedeći izvještaj:

Gosp. Zlatko Baloković uposlirao je velikim slavjem u mjesec dana 16 koncerata u Nacional theatru u New Yorku, što još nitko prije njega učinio nije. Oduševljenje u hrvatskim kolonijama je vrlo veliko. Balokovića pozivlju na sve strane. Budućeg tjedna poduzimlje turneje preko Clevelanda, Yongstowau, Chicago, Pittsburga — gdje će sigurno naići na isto takovo razumjevanje i oduševljenje.

Dio dobitaka tih koncerata, priredjenih

po g. Balokoviću ide u korist gradnje Središnjeg Doma Hrvatskog Iliđaše.

Hrvatski Radiša izdao je novl (7) broj lista sa slijedećim sadržajem: Poziv na glavnu skupštinu. Prof. 3 Schullec: Organizacija. Trgovina. Kako treba da živi trgovac. U. Lukas Umisljenost. Pregled naučnika za mjesec veljače 1921. Narodna pravda. Vijesti iz trg. obrtačke komore. Društvena organizacija. Pliinos.

Mladi Radiša Lastavice. Svojom snagom. Jedan primjer inicijative. Najveća sila List je uređivan kao privredno odgojni polumjesečnik, pa se bavi sa svim pitanjima, koja u ovaj djelokrug zasječaju.

Osim toga u svome prilugu našim iseljenicima i povratnicima nalaze se mnoge vijesti o životu naših iseljenika u Americi. Godišnja pretplata Din 40. za naučnike Din 30. List toplo preporučamo.

Gradske vijesti.

Dva upita „Narodnoj Strazi“. Bili bi vam zahvalni da nam javno odgovorite ua ova dva upita.

1. Žušto u Vašem izvještaju o sastanku na kojem su g. dr. Janko Šimrak i Stjepan Barić nazvali Radića i sve hrvatske republikanske seljačke zastupnike ludovima i lažcima nijeste doslovno donijeli one njihove nekršćanske izraze i napadae?

2. Žušto ste u istom izvještaju zalajili Šimrakovu izjavu, da je kabinetska kriza nastala usljed držanja Dinastijske pramradikalima (dok je cijela hrvatska i srbska štampa zabilježila istinu, da je zadnju krizu i pad Pašićeva kabineta prouzročio dolazak HRSS u Beograd)?

Uredništvo «Dalm. Hrvata»

„Hrvatska Rijec“ u Splitu, počela je 10. ov. mj. izlaziti kao dnevnik na politici svih dalmatinskih Hrvata bez razlike stranaka. Svatko će se sjećati onih teških vremena, kad Hrvat nije mogao u opće da istakne svoju hrvatsku narodnost i kada je glasilo Hrvata u Splitu od neodgovornih elmenata pod zaštitom vlasti bilo spaljivano i uništavano. Preporodjena hrvatska svijest namelodnost, kako će ona biti objavljen „sociem dalmatinskog javnog mjenaja i budućem orijentiranog političkog života

Sigurni da će „Hrvatska Rijec“ zastupati interese hrvatskog naroda i stajati čvrsto na braniku naših pravednih aspiracija, želimo još u tom pravcu najbolji uspjeh, preporučujući je svim svijesnim i čestitim Hrvatima.

Montanijada. To vam je najnovija gradska senzacija. Svakome su još u pameti oni infamni i izmisljeni članci i napadae iz Sinenica u bivšem splitskom „Novom listu“. Jedan od najpogodnijih i najbesramotljivijih članaka bio je onaj, kojim se je najpodlje napalo čestitog i rodoljubnog odvjetnika Dra J. Matačića i dvojicu njegovih kolega g. Dra Jurina i Dominisa, spočitavajuć im šurovanje sa talijanskom okupatornom vlašću.

Trebalo je, da stvar dođe pred sud i da uređnik Tartaglia bude potpisnik u zid, da se doznade za ime auktora odgošnog članka.

Nitko živ ne bi bio pomislilo, da će taj članak pun infamnih kleveta i laži, napisati akademski uobrazženi čovjek koji se kao gulgulja ugibaio uvjek svim političkim borbama, zaključujući se iza kulisu tobožnjeg jugoslavinstva.

Javljamo ovime „urbi et orbi“ da je odnosi članak — na temelju izjave, koju je Oskar Tartaglia dao na sudu, — napisao magistr Jarn. Ljuba Montana u Šibeniku, starosla „Sokolskog društva“ i razvikani „jugoslaven“.

Nema dvojbe o tome, da će člauovi „Sokolskog društva“ znati obradunati sa ovakovim starostom, a dužnost je ovoga da još prije toga povuče konsekvencije, jer još zacijelo ne može naći ledja, kao ona g. Tartaglia, za koja bi se mogao sakriti. — Gradjanii će znati ovo dolično uvažiti!

Procesi proti fašista u Dubrovniku, koji su na zasjednicl i izdajoički učinio u bilji hrvatskog omladnuka pok. Ivankovića, započeo je 9. ov. mj. Za proces vlada velikii interes. Javličemo ispadak.

I kod nas u Šibeniku je bila zakazana raspava na 24.3 o. g. proti nekim fašistima, radi raznih zločinstva, i to nakon pune godine dana. Svih tih desetak slučajeva: pokušanog umorstva, pucajanja iz revolveira, teških tjelesnih ozleda počinjenih na Hrvatsima, svaki za sebe težak. vršili su — pred prekrajnji sud.

Demokrati šibenski čekaju i neznaju kud će na koju li stranu. — Dubrovnik, Sarajevo, Zagreb, Sušak i tli svi se opredjelili, samo nova šaka naših nezna što bi. Teško im je proti Prijecu koji je na vlasti, a još teže uz rodoljubnog i poštenog Davidovića, — jer nije na vlasti. — Gospodo demokratu, vi kojima je uvijek na ustima nerodno jedinstvo, nemate šta birati, danas nema srednjeg puta Aut-aut! Uvjereni smo ipak, da će i u ovom pitanju pobijediti struja gđ. Dr. Machieda i Dr. Smolčića.

Nesreća prigodom lagunanja (miniranja) se dogodila 7. ovoga izlutra Dva radnika, koja rekli nijesu dovoljno vješti, lagunali su kameenje u dvorištu trgovca Šipe Šare. — Lagune nisu pokrivali šumom i gnojnom kako je to propisano, već deskom i tvrdim predmetima. To je uzrok da se kameenje razletilo preko dva dvorišta u daljinu od 500 koracaša. Čelar Dragica, jedinicu od 2¹/₂ godine, zahvatio je veliki kamen po glavi, zadao joj tešku ozljedu, pa je malo iza toga u bolnici preminula. Kameenje je udarilo, samo lakše. Vlahov Cvitu i Groš Mariju. Kako čujemo u Šare je bio upozoren, od Čelara, koji dan prije, da pazi, jer da bi se mogla dogoditi nesreća. — Tko upravlja s tim radnjama, tko nadzire? — Nije dosta da se usred grada, što nigdje nije običaj! — podižu tvornice, već uslijed nedovoljnog nadzora vlasti moramo još doživljavati ovako teške nesreće!

Provala u porezni ured. Istraga o provali je do danas, tačno sve potrebno zaproceda ustanočila. Još se izrađuju samo detalji. Moguće da će se moći rasvijeliti još nekoje provale. Mi ćemo u doljećem broju opširno izvještati naše čitaoce o toku istrage.

Gospodsko Društvo*. Zabavno-prosvjetni Skup uređuje svoje nove prostorije u bivšoj kavani „Central“ na obali, vlasništvo Šipe Šare — Zna čika Šare šta radi. On je te prostorije nekoliko puta obišao predstavnicima „Hrvatskog Kluba“, koji su bili spremni platiti i 1500 Din. mjesečnih. Ali sa svim tim je prekršio riječ i dao prostorije činovnicima i to uz manji najam od 1000 Din. mjesečnih — Pa i pravo je da Šare voli gospodi, negoli Hrvatima s koji.

Iz naše luke „Cetin“ talijanski parobrod isplivao je iz naše luke 8. o. mj. ukrcan sa 2700 m³ drvila, kojega je ukrcao na „Šipadu“. Drvo je određeno za tvrtku Formarelli, a biće iskrcano u Milazzo, Napoli i Castel di mare.

Odgovori Uredništva.

Odi, dopisnicima. — Benkovec, Drušć, Preko, Novigrad, Nin, Drušć, Lišani-Ostrovački i Krušćvo Molimo da uzmete do znanja, da ne držimo shodnim voditi ikakvu polemiku glede treće žare, za koju nam javljate, da je u sjevernoj Dalmaciji Hrvatska Pučka Stranka odlučila postaviti protiv Hrvatskoj Republikaanskoj Seljačkoj Stranci. Mi pratimo pokret Hrvatske Pučke Stranke i žalimo, da su neki njezini vodje još u uvijek sljepi i da pred sobom ne vide, da Pučka Stranka u sjevernoj Dalmaciji može imati uspjeha jedino, ako i ona prigrli Rađičev republikanski program.

Predplatu plaćite do 31 XII 1923.
Broj: 2, 32, 60, 157, 173, 203, 214, 233, 249, 257, 275, 301, 353, 372, 408, 474, 493, 531, 591, 647, 690, 711, 907, 940, 1008, 1012, 1197, 1364, 1489, 1722, 1859, 2022, 2011, 2259.

Obračun dne 22. ožujka 1924.

Javna zahvala.

U žalosti, koja nas je zadesila smrću našeg nezaboravnog i vrlrog kućedomačine

MATE DESPOTA p. MATE

ovime izrazujućno svoju najtopliju hvalbu svim prijateljima i znancima, koji su nas u teškoj našoj tuzi utješili, da nam olakšaju podnijeti bol.

U Mandatinu, 12. IV. 1924

Obitelj p. Mate Despota p. Mate za se i za rodbinu.

Netreba popravka!

Netreba popravka!

19 Novi Izum 24

Vinogradari i Trgovci »Pozor«

Nabavite si s mjesta Zora štrcaljku proti peronosperi, kao što i Zora Sumporaču proti utjidima. ŠTRCALJKA ZORA jest građena iz jakog bakra i mjedi. BEZ GUMA, na vendile, baca galicu u magli neprestano 3 MINUTE, a svi djelovi su izvana. Jamči se 10 god.

ZORA SUMPORAČA mjesa zrak sa sumporom u posebnom djelu konstrukcije u sumporači, a radi tako povoljno da može jednim posve takvim pritiskom na polugu osipati čitavu jedna lozu. Ista jest hidronički zatvorena te nerasiplje niti najmanje sumpora. Jamči se 10 god.

Dopile molim slati kao i narudžbe izravno na

DRAGUTIN ŠEPEKA
Prilaz 37, ZAGREB.

„STAN“

BRUSIONA STAKLA I TVORNICA ZRCALA KAO ZADRUGA
U ZAGREBU, Jukićeva ulica br. 12.

Preuzima i proizvadjta svekoliko ustaklivanje
bruseniim kristalnim staklom, te uzrcaljenje: stakla,
svratišta, brijačnica i laboratorijuma. Raspolaze velikom zalihom belgijskog i ceskog

GIJENE UMJERENE - podvorba brza i solidna - GIJENE UMJERENE.

Jugoslavenski javni bilježnik
u Sjevernoj Americi.

PETAR REŠKOVAC

1528 age St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Zastupan u svima ostavinskim i imni poslovima i raspravama. Učigerivan oštete za Vaše osuđene i pogubne u Americi, kao i osmrtnine za umrle u svim slučajevima. Izrađujem sve pravne i ine dokumente za sve one, koji žele doputovati u Americu, ako u Americi imaju svoje rodbine, koje će se za njih pobrinuti. U svakom slučaju izvolite se obratiti na mene. Toplo se preporučam zainteresovanome narodu.

Foto Pax

Ured za najjeftinije slikanje,
povećanje reprodukcije slika,
izradsbe sa uljem, aquarel, i
pastel bojama, tuš i kreyton.
— ZAGREB, ilica 35. —

DROGARJA

VINKO VUČIĆ
ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda,
laka boja gumenih predmeta
i o.
OPTIKA.

Naočala — Cvikera.

Izvršuje svaku izradbu po

okul. liječničkom propisu.

PRIMAJU SE POPRAVKI.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

Tovarna za ločenje dragih kovin

J. Augustin, Ljubljana Sp. štika, S. Jernača
ost. št. 231.
Predelava in prodaja čistega zlata, srebra in platina. — Kemični
analitični laboratorij. — Ločenje dragih kovin iz odpadkov in
prahu (Gekritz) kakor tudi iz tekočin.

Klorizato — srebrov nitrat
pozlačenje na tovarniški način
prosrabrenje na " " "
poniklanje " " "
pobakrenje " " "

Takočine za preizkušnje dragih kovin. — Destilirano vode etc.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

PUČKA TISKARA

PRIMA NA IZRADBU
SVAKOVRSNIH
TISKANICA.